

3. PTÁCI A LES

Pracovní list 3.2 Kroužkování – ŘEŠENÍ

Poznámka: je vhodné, aby aktivitu vedl ornitolog, kroužkovatel, který je specialista na danou tematiku a má pro odchyt vhodné pomůcky: kroužky, ornitologické sítě atd.

1. K jakému účelu slouží kroužkování ptáků? Napište alespoň čtyři důvody kroužkování.

Díky kroužkování získáváme například informace o:

- *tahových trasách a zimovištích ptáků*
- *délce ptačího života*
- *zpětném návratu starých ptáků na hnízdiště a lokalitách usazování mladých ptáků*
- *změnách početnosti určitých druhů*
- *původu ptáků na hromadných nocovištích*
- *soudružnosti ptačích párů*

1. K okroužkování ptáků používají ornitologové obvykle hliníkové kroužky, na kterých jsou lišem vyraženy základní identifikační údaje vztahující se ke kroužku. Které informace na kroužcích najdete?

Na kroužcích je název kroužkovací centrály, která kroužek dala do oběhu, v případě České republiky je to Národní muzeum Praha, identifikační číslo kroužku a písmeno označující typ kroužku.

Kromě hliníkových kroužků můžeme na těle ptáků najít také barevné plastové kroužky. Jak se jim říká a k čemu slouží takovéto označení ptáků?

Ornitologové v některých případech používají barevné (odečítací) kroužky, které mají tu výhodu, že jsou čísla čitelná dalekohledem, takže ptáka není třeba odchytit.

3. Jaký je postup při nalezení uhynulého volně žijícího ptáka s kroužkem na noze?

- *sdělit datum a místo nálezu*
- *napsat všechny údaje, které na kroužku jsou, případně kroužek ještě vyfotit*
- *sdělit okolnosti úmrtí ptáka (střet s autem, náraz do skla, postřelení, utopení ...)*
- *zprávu podat telefonicky: [271 961 256](tel:271961256)*

elektronickou poštou: krouzkovaci.stanice@nm.cz

poštou: Kroužkovací stanice Národního muzea

Hornoměřcholupská 34, Praha 10 – Hostivař, 102 00

4. Nárazová (ornitologická) síť slouží k odchytu ptáků za účelem kroužkování. Sítě jsou většinou z nylonu nebo polyesteru, mají různou délku (3–20 metrů) a různě velká oka, podle velikosti chytaných druhů. Viděli jste, jak se tato síť k chytání připravuje. Přiřaďte k následujícím obrázkům čísla od 1 do 4 podle toho, jaký je správný postup natažení odchytné sítě.

Obrázek 5

2

Obrázek 6

1

Obrázek 7

4

Obrázek 8

3

Postup natahování sítě:

- 1. Zapíchnout tyč do země, vyvázat kolík (= navázat provaz s hřebíkem na tyč a hřebík zapíchnout do země tak, aby byl napnutý provaz v rovině s natahovanou sítí).*
- 2. Navléci jednu stranu sítě a natáhnout zatím smotanou síť v požadovaném směru.*
- 3. Konec sítě navléknout na druhou tyč, zapíchnout tyč do země a vyvázat druhým kolíkem.*
- 4. Roztáhnout síť do šířky.*

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Zdroje:

Literatura a elektronické zdroje:

Cepák J., 2019: Kroužkovací stanice. Národní muzeum [online]. Posl. aktual.: 2019 [cit.: 15. 8. 2019]. Dostupné z: <https://www.nm.cz/prirodovedecke-muzeum/krouzkovaci-stanice#o-nas>.

Redakce ČSO, 2017: Kroužkování. ČSO-Česká společnost ornitologická [online]. Posl. aktual.: 27. 4. 2017 [cit.: 15. 8. 2019]. Dostupné z: <http://oldcso.birdlife.cz/index.php?ID=992>.

Lágner A., 2006: Kroužkování ptáků. PŘÍRODA.cz [online]. Posl. aktual.: 26.7. 2006 [cit.: 15. 8. 2019]. Dostupné z: <https://www.priroda.cz/clanky.php?detail=684>.

<http://krouzkovaniptaku.cz/>

<http://www.biomach.cz/biologie-zivocichua/ptaci-aves-1>

Fotografie a ilustrace:

Autor: Tomáš Minks

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY